

גאוגרפיה

- מיקוד משותף לשאלונים בגאוגרפיה:**
- 057203 – ארץ-ישראל והמזרח התיכון, 2 יח"ל,
 057106 – גאוגרפיה חבלית וגאוגרפיה נושאת, 1 יח"ל,
 057202 – גאוגרפיה חבלית וגאוגרפיה נושאת, 2 יח"ל,
 057102 – חבל ארץ שלא נלמד, 1 יח"ל

שים לב!

להלן פירוט החומר שממנו יחוברו שאלות במבחן.

תכנית הלימודים בגאוגרפיה מעודכנת לשנת תשס"ז.

שים לב:

מותר להשתמש באטלסים אלה בלבד:

- (1) אטלס אוניברסיטאי חדש. פרופ' מי ברור, הוצאת יבנה, 1993 ואילך.
- (2) אטלס כרטא – פיזי, מדיני, כלכלי, חברתי. פרופ' א' שחר, הוצאת כרטא, 1993 ואילך.
- (3) אטלס ישראל החדש. הוצאת המרכז למיפוי ישראל, 1995 ואילך.

הערה: חלק מהשאלונים יכללו נספחים ובהם איורים.

גאוגרפיה של ארץ-ישראל

הערה: באחת השאלות ייכלל טקסט קצר.

- א. גאוגרפיה רגיונלית של אחד מהאזורים האלה: עמק החולה, הר הנגב.
- ב. יישובים כפריים.
- ג. גבולות.
- ד. אקלים.
- ה. מקורות אנרגיה.
- ו. מקורות מים טבעיים ותפרוסתם.
- ז. איכות הסביבה ומדבור.
- ח. מדרש תמונה.
- ט. מבין המאמרים בספר **תמורות בגאוגרפיה של ישראל: גלעין ושוליים**, ששמותיהם פורסמו בתחילת שנת הלימודים בחוזר מפמ"ר תשס"ז/1 לחטיבה העליונה, תישאל שאלה על אחד מהמאמרים האלה:
 - "תעשיות עתירות ידע בישראל", ד' פלזנשטיין.
 - "שינויים בתפיסת המדבר: גישות חדשות לפיתוח הנגב", י' גרדוס, ש' דובר.

גאוגרפיה של המזרח בתיכון

השאלות יחברו מהספר **גאוגרפיה של המזרח התיכון: תמורות על סף המאה ה-21**, מאת ח' סופר וד' גרוס-לן, הוצאת עם עובד, 2001, מהפרקים האלה: ג', וי-ח', י"ב.

מבין המאמרים בספר **המזרח התיכון בפתח המאה ה-21: מבחר מאמרים בגיאוגרפיה לחטיבה העליונה**, ששמותיהם פורסמו בתחילת שנת הלימודים בחוזר מפמ"ר תשס"ז/1 לחטיבה העליונה, תישאל שאלה על אחד מהמאמרים האלה:

- "נשים במזרח התיכון בפתח המאה ה-21 – תהליכי שינוי ואתגרים", א' פרניה.
- "מדיניות הפיתוח הכלכלי במזרח התיכון ובצפון אפריקה על רקע המחסור במשאבים טבעיים לחקלאות", ג' ע' מובארכ.
- מן העיתונות: "השינוי מתחיל בדובאי", ת' פרידמן.

גאוגרפיה חבלית וגאוגרפיה נושאית

ארצות-הברית

- א. אוכלוסייה והגירה.
- ב. תעשייה.
- ג. גאוגרפיה רגיונלית של אחד מאזורים אלה: דרום-מזרח ארצות-הברית, המישורים הגדולים.

ארצות-הברית הבתר-תעשייתית

השאלות יחברו מהספר **גיאוגרפיה של ארצות הברית הבתר-תעשייתית**, בעריכת ח' סורקיס, א' רפ ות' שחר, הוצאת האגף לתכנון לימודים, משרד החינוך והתרבות, 1993, מהפרקים האלה:
פרקים 2-3 (עמ' 20-80) – בחלק הראשון של הספר,
פרקים ג'-ד' (עמ' 146-190) – בחלק השני של הספר.

מערב אירופה לקראת המאה ה-21

השאלות יחברו מהספר **מערב אירופה לקראת המאה ה-21**, בעריכת ח' סורקיס וא' רפ, הוצאת האגף לתכנון לימודים, משרד החינוך, התרבות והספורט, 1998, מהפרקים האלה:
פרקים 3 (עמ' 31-44), 5 (עמ' 59-72), 11-12 (עמ' 147-162) – בחלק הראשון של הספר,
פרקים ב' (עמ' 173-186), וי-ז' (עמ' 213-230) – בחלק השני של הספר.

העולם המתפתח (העולם השלישי)

- א. גאוגרפיה של התחבורה.
- ב. דמוגרפיה.
- ג. גאוגרפיה של התעשייה.
- ד. תכנון פיתוח.

יישובים עירוניים

שים לב: המיקוד מתבסס על הספר **גיאוגרפיה עירונית: יסודות**, מאת א' אפרת, הוצאת ספרים אחיאסף, מהדורה שלישית מעודכנת 2002.

- א. תופעת העיור בעולם.
- ב. המטרופולין, אגד הערים והפרוורים.
- ג. תכנון עירוני ותכנית עיר.

גאוגרפיה כלכלית

- א. מיקום תעשיות.
- ב. סוגי משקים חקלאיים.
- ג. גאוגרפיה של התיירות.

גאולוגיה

- א. גאולוגיה של נפט ושל מים.
- ב. מאובנים.
- ג. סלעי משקע.
- ד. אירוע ההכחדה בגבול הקריטיקון-שלישון.

גאומורפולוגיה

- א. עיצוב על ידי רוח.
- ב. עיצוב קו החוף.
- ג. עמק הנהר ועיצובו.

אקלים

- א. מבנה האטמוספירה.
- ב. אל ניניו.
- ג. אמצעים מודרניים לחיזוי מזג אוויר.
- ד. השפעת האדם על האקלים.

חבל ארץ שלא נלמד (Unseen), 1 יח"ל, 057102

השאלות יעסקו:

במאפיינים הפיזיים: יחידות הנוף; האקלים; המערכת ההידרולוגית; הגאולוגיה.
במאפיינים האנושיים: אוכלוסייה; התיישבות; כלכלה; רמת פיתוח.

الجغرافية

تركيز مشترك للنماذج في الجغرافية:

- ٥٧٢٠٣ - أرض إسرائيل والشرق الأوسط، وحدتان تعليميتان،
- ٥٧١٠٦ - جغرافية إقليمية وجغرافية موضوعية، وحدة تعليمية واحدة،
- ٥٧٢٠٢ - جغرافية إقليمية وجغرافية موضوعية، وحدتان تعليميتان،
- ٥٧١٠٢ - إقليم لم يُدرّس، وحدة تعليمية واحدة

انتبه!
فيما يلي تفصيل المواد التي ستشمل في الامتحان

النص الأخير للمنهاج التعليمي في الجغرافية معدّل للسنة الدراسية ٢٠٠٧/٠٦.

انتبه:

يُسمح استعمال الأطالس التالية فقط:

١. أتلס אוניברסיטאי חדש. פרופ' מ' ברור, הוצאת יבנה, 1993 ואילך.
٢. אتلס כרטא - פיזי, מדיני, כלכלי, חברתי. פרופ' א' שחר, הוצאת כרטא, 1993 ואילך.
٣. אتلס ישראל החדש. הוצאת המרכז למיפוי ישראל, 1995 ואילך.
٤. أطلس طبيعى سياسى واقتصادى. بروفيسور موشيه براق، يوسف بشارة، حكم عراقي، إصدار دار النشر "الشمس الذهبية" - لندن، ١٩٩١.

ملاحظة: قسم من نماذج الامتحانات يتضمّن ملاحق وفيها رسوم توضيحية.

جغرافية أرض إسرائيل

ملاحظة: أحد الأسئلة يتضمّن نصًا قصيرًا.

- أ. جغرافية إقليمية لإحدى المنطقتين التاليتين: سهل الحولة، جبل النقب.
- ب. بلدات قروية.
- ج. حدود.
- د. المناخ.
- هـ. مصادر الطاقة.
- و. مصادر المياه الطبيعية وانتشارها.
- ز. جودة البيئة والتصحر.
- ح. تحليل صورة.
- ط. من بين المقالات في الكتاب **تمורות בגיאוגרפיה של ישראל: גלעין ושוליים**، التي نُشرت أسماؤها في بداية السنة الدراسية في منشور المفتش المركز תשס"ז/1، للمدارس الثانوية، سُطّرح سؤال عن أحد المقالين التاليين:
 - "תלשויות עתירות ידע בישראל", די פלזנשטיין.
 - "שינויים בתפיסת המדבר: גישות חדשות לפיתוח הנגב", יי גרדוס, שי דובר.

جغرافية الشرق الأوسط

سوف تُعدّ الأسئلة من الكتاب **جغرافيا المشرق التكنولوجي: تمارين على قرن المئتين**, מאת ח' סופר וד' גרוס-לר, הוצאת עם עובד, 2001, من الفصول التالية: ג', וי-ח', י"ב.

من بين المقالات في الكتاب **المشرق التكنولوجي بفتح الميم** -21: **مבחّر מאמרים בגיאוגרפיה לחטיבה העליונה**, التي نُشرت أسماؤها في بداية السنة الدراسية في منشور المفتش المركز תשס"ז/1 للمدارس الثانوية، سيطرح سؤال عن أحد المقالات التالية:

- "נשים במזרח התיכון בפתח המאה ה-21 – תהליכי שינוי ואתגרים", א' פרניה.
- "מדנינות הפיתוח הכלכלי במזרח התיכון ובצפון אפריקה על רקע המחסור במשאבים טבעיים לחקלאות", ג' ע' מובארכ.
- מן העיתונות: "השינוי מתחיל בדובאי", ת' פרידמן.

جغرافية إقليمية وجغرافية موضوعية

الولايات المتحدة

- א. السكان والهجرة.
- ב. الصناعة.
- ג. جغرافية إقليمية لإحدى المنطقتين التاليتين: جنوب – شرق الولايات المتحدة، السهول الكبرى.

الولايات المتحدة الراقية صناعيًا

سوف تُعدّ الأسئلة من الكتاب **גיאוגרפיה של ארצות הברית הבתר-תעשייתית**, בעריכת ח' סורקיס, א' רפ ותי' שחר, הוצאת האגף לתכניות לימודים, משרד החינוך והתרבות, 1993, من الفصول التالية:
פרקים 2-3 (עמ' 20-80) – בחלק הראשון של הספר,
פרקים ג'-ד' (עמ' 146-190) – בחלק השני של הספר.

غرب أوروبا نحو القرن الحادي والعشرين

سوف تُعدّ الأسئلة من الكتاب **מערב אירופה לקראת המאה ה-21**, בעריכת ח' סורקיס וא' רפ, הוצאת האגף לתכניות לימודים, משרד החינוך, התרבות והספורט, 1998, من الفصول التالية:
פרקים 3 (עמ' 31-44), 5 (עמ' 59-72), 11-12 (עמ' 147-162) – בחלק הראשון של הספר,
פרקים ב' (עמ' 173-186), ו-ז' (עמ' 213-230) – בחלק השני של הספר.

العالم النامي (العالم الثالث)

- א. جغرافية المواصلات.
- ב. الديمغرافية.
- ג. جغرافية الصناعة.
- ד. الخطط التطويرية.

البلدات المدينية

انتبه: يعتمد التركيز على الكتاب **جياוגرافيا ليرونية: يسودوت**, מאת א' אפרת, הוצאת ספרים אחיאסף, מהדורה שלישית מעודכנת 2002.

- א. ظاهرة التمدين في العالم .
- ב. المتروبولين واتحاد المدن والضواحي .
- ג. التخطيط المدني ومخطط المدينة .

الجغرافية الاقتصادية

- א. موقع الصناعات .
- ב. نوع الاقتصادات الزراعية .
- ג. جغرافية السياحة .

الجيو لوجيا

- א. جيولوجيا النفط والماء .
- ב. المتحجرات .
- ג. الصخور الرسوبية .
- ד. حدث الانقراض في الزمن الفاصل بين الكريتيكون – الثلاثي .

الجيو مورفولوجيا

- א. تشكّل بواسطة الرياح .
- ב. تشكّل خطّ الشاطئ .
- ג. مجرى النهر وتشكّله .

المناخ

- א. مبنى الغلاف الجوّي .
- ב. إل نينيو .
- ג. الوسائل الحديثة للتنبؤ بحالة الطقس .
- ד. تأثير الإنسان على المناخ .

إقليم لم يُدرّس (Unseen)، وحدة تعليمية واحدة، ٠٥٧١٠٢

تتناول الأسئلة:

- المميّزات الطبيعية: وحدات المنظر؛ المناخ؛ المنظومة المائية؛ الجيولوجيا.
المميّزات البشرية: السكّان؛ الاستيطان؛ الاقتصاد؛ مستوى التطوير.